

ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการ
บริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*

TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS AFFECTING
ACADEMIC ADMINISTRATION IN EDUCATIONAL OPPORTUNITIES
EXPANDING SCHOOLS UNDER THE CHONBURI PRIMARY
EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 3

แก้วมะณี พิมพ์¹, ชัยฤทธิ์ แสงสว่าง², สนั่น ประจงจิตร³ และ ดรุณี ชูประยูร⁴
Keawmanee Pimtee¹, Chairit Saengsawang², Sanan Prachongchit³ and Darunee Chooprayoon⁴

¹⁻⁴มหาวิทยาลัยเกริก

¹⁻⁴ Krirk University, Thailand

Corresponding author E-mail: Keawtarwan@gmail.com

วันที่รับบทความ : 3 กุมภาพันธ์ 2568; วันแก้ไขบทความ 6 กุมภาพันธ์ 2568; วันตอบรับบทความ : 11 กุมภาพันธ์ 2568

Received 3 February 2025; Revised 6 February 2025; Accepted 11 February 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 2) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนดังกล่าว และ 3) ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ

Citation:

* แก้วมะณี พิมพ์, ชัยฤทธิ์ แสงสว่าง, สนั่น ประจงจิตร และ ดรุณี ชูประยูร. (2568). ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(1), 1-16.

Keawmanee Pimtee, Chairit Saengsawang, Sanan Prachongchit and Darunee Chooprayoon. (2025). Transformational Leadership of Administrators Affecting Academic Administration In Educational Opportunities Expanding Schools Under The Chonburi Primary Education Service Area Office 3. Modern Academic Development and Promotion Journal, 3(1), 1-16.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/madpiadp.2025.1>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

โรงเรียนเหล่านี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 270 คน สุ่มจากครู 25 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และด้านการกระตุ้นทางปัญญา ตามลำดับ

2. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา ตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ, โรงเรียน, ผู้บริหาร, การบริหาร, งานวิชาการ

Abstract

This quantitative research aimed to study 1) transformational leadership of school administrators of educational opportunity expansion schools under the Office of Chonburi Primary Educational Service Area 3, 2) academic administration of the school administrators, and 3) effects of transformational leadership of the school administrators on academic administration. A sample of 270 was randomly selected from teachers in 25 schools. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed in terms of mean, standard deviation, single-order correlation coefficient, and multiple regression.

The research results were as follows.

1. The transformational leadership of the school administrators were both overall and on individual aspects at the high level. The aspects were ranked from highest one as: 1) ideological influence, 2) inspiration, 3) consideration of individuality, and 4) intellectual stimulation, in that order.

2. Academic administration of the schools were both overall and on individual aspects at the high level also. The aspects were ranked from highest one as: 1) measurement, 2) evaluation, and transfer of learning results, 3) development of learning processes, 4) development of school curriculum, and 5) development of educational media, innovation, and technology, in that order.

3. Aspects of transformational leadership of the school administrators that affected academic administration of the schools at the statistically significant level of 0.01 were that of ideological influence, of inspiration, and of individual consideration.

Keywords: Transformational leadership, School, Administrator, Academic, Administration

บทนำ

ผู้นำน้องคิดว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการนำองค์กรไปสู่ การเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ การมีผู้นำที่มีศักยภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม จึงเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับองค์กรทุกประเภท ผู้นำเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับว่า ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและทักษะที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ ดังนั้น ผู้นำจึงต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ (สมุทร ชำนาญ, 2556) ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพกล่าวคือ เป็นผู้กระตุ้นให้เกิดความสนใจระหว่างผู้ร่วมงานและผู้ตามให้มองงานของพวกเขาในแง่มุมใหม่ๆ หรือจุดประกายให้มอง ให้ไกลเกินกว่าความสนใจของพวกเขาไปสู่สิ่งที่ทำให้กลุ่มได้ประโยชน์ โดยอยู่บนความท้าทาย ความคาดหวังที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย (Bass and Avolio, 1994) อาจจะปฏิเสธ

ไม่ได้ว่า สถานศึกษา ก็เสมือนเป็นองค์กรหนึ่งในการพัฒนาคน สร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ ถือว่าสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ ที่ขับเคลื่อนภายใต้งานวิชาการ ที่มีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาระบบการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน พัฒนาคุณภาพการศึกษา แขนงการเรียนและการใช้ชีวิต ประกันคุณภาพการศึกษาภายในและมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการกับครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เป็นงานหลักและมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับโรงเรียนหรือหน่วยงานเกี่ยวกับการศึกษา ส่วนงานอื่นๆ นั้นเป็นงานเสริมให้งานวิชาการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนถือว่าเป็นผู้ที่มิบทบาทและมีความสำคัญยิ่งต่องานบริหารวิชาการถ้าทุกคนมีความตระหนักและเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาและมีความรับผิดชอบต่อการจัดการเรียนการสอน ย่อมง่ายที่จะทำให้งานวิชาการนั้นบรรลุเป้าหมายและนำความสำเร็จมาสู่โรงเรียน (เรวดี ช้อนเพชร, 2556)

ประสิทธิผลของโรงเรียนขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารโรงเรียน กล่าวคือ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่สำคัญมีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน แต่ในปัจจุบันผู้บริหารโรงเรียนจำนวนไม่น้อยที่ขาดความเป็นผู้นำจนทำให้เกิดปัญหาด้านการบริหารจัดการการศึกษาที่ขาดประสิทธิภาพ เห็นได้ชัดจากนักเรียนยังอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ขาดทักษะในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหาด้วยตัวเองไม่ได้ ส่งผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพของการศึกษาโดยรวมทั้งประเทศ ผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นบุคคลที่ต้องมี ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพเพราะเป็นภาวะที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องแสดงบทบาทของตนให้ชัดเจน เช่น เป็นผู้มีความรู้ มีวิสัยทัศน์ เป็นแบบอย่างที่ดี มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน มีวิสัยทัศน์ในการบริหารงาน จัดการศึกษา และพัฒนาบุคลากรอย่างจริงจังและต่อเนื่องอย่างเสมอภาคและเห็นคุณค่า (สุชุม จุสนิธ, 2560)

ปัญหาเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารโรงเรียน อีกประการหนึ่งคือ เมื่อประสบปัญหา ผู้บริหารเกิดความล่าเอียงในการแก้ไขปัญหา ผู้บริหารขาดความเป็นกันเอง ครูไม่สามารถเข้าไปปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ ได้เท่าที่ควร เพราะมีความเกรงกลัว และรับรู้ความต้องการ ของครูเพียงกลุ่มหนึ่งเท่านั้น ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการทำงาน ประการที่สอง เมื่อมีข้อเสนอแนะ ผู้บริหารควรสร้างมาตรฐานด้านความซื่อสัตย์ในการทำงานให้กับครู เพราะเป็นสิ่งที่ส่งผลโดยตรงต่อ คุณลักษณะส่วนบุคคล และยังมีผลต่อเนื่องไปยังโรงเรียนในภาพรวม นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียน ควรเป็นผู้นำให้การเป็นต้นแบบที่ดีงามทางด้านศีลธรรมแก่ครู และด้านการให้รางวัลตามสถานการณ์ ปัญหา คือ เมื่อมีครูสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน ผู้บริหาร

มักจะกล่าวชมเชยเฉพาะบุคคลที่เป็นพรรคพวกของตน และละเลยที่จะให้รางวัลหรือคำชมเชยกับครูคนอื่น และครูขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เพราะสิ่งที่ผู้บริหารจะมอบให้เมื่องานสำเร็จ ไม่ใช่สิ่งที่ครูต้องการ ส่วนข้อเสนอแนะ คือ ผู้บริหาร ควรให้คำยกย่องชมเชยและให้คุณค่ากับผลงานความสำเร็จของครู โดยเสริมพลังอำนาจแก่ครูอย่างสม่ำเสมอ (ล้านนา มาปลูก, 2562)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน เพื่อให้ได้ซึ่งชุดข้อมูลไปใช้ในการพัฒนางานด้านวิชาการสู่ความเป็นเลิศต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

2. ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

การทบทวนวรรณกรรม

1. ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ ได้มีนักวิชาการ ได้ให้ความหมายไว้ เช่น กาญจนา อนันตศรี (2560) ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Transformational leadership ที่มีความหมายว่า พฤติกรรมที่ผู้นำแสดงออกให้ผู้ตามเห็นในการทำงาน เพื่อกระตุ้นให้ผู้ตามมีความต้องการ มีความพึงพอใจมากกว่าที่มีอยู่ ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตัวเอง กล้าเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและสามารถจูงใจให้ผู้ตามมองให้ไกลเกินกว่าความสนใจของตนเองไปสู่ประโยชน์ขององค์กร และสิทธิพร สมบุญทรัพย์ (2560) คือการใช้การปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานในการสร้างความร่วมมือ สร้างแรงจูงใจให้สูงขึ้นจนส่งผลให้ผู้ร่วมงานรู้สึกอยากเปลี่ยนแปลงและยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เป็นรูปแบบพฤติกรรมผู้นำที่มีความสามารถใช้คุณลักษณะที่สำคัญของตนเองในการบริหาร ไม่ว่าจะเป็นการมีอิทธิพลอย่างอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจ ระหว่างผู้ร่วมงานหรือผู้ติดตามให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางที่ผู้นำหรือผู้บริหารต้องการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย ทั้งนี้ จิระเดช สวัสดิภักดี (2562) คือพฤติกรรมหรือลักษณะการนำที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงให้เห็นในการจัดการหรือการทำงานเป็นกระบวนการที่แสดงถึงผู้บริหารมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงาน โดยการเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ร่วมงานให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวัง รวมถึงพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานไปสู่ระดับที่สูงขึ้นและมีศักยภาพมากขึ้น และอังกูร เถาว์ลัย (2562) เป็นกระบวนการหรือพฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออก และมีสิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรมของผู้ร่วมงานและผู้ตามเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความพยายามในการทำงานให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวังในกระบวนการต่างๆ พัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานไปสู่ระดับที่สูงขึ้น และกระตุ้นการแสดงศักยภาพให้มากขึ้น ทำให้ตระหนักรู้ในการกิจสร้างแรงจูงใจ และกระตุ้นให้มองความสำเร็จขององค์กรมากกว่าความสำเร็จส่วนตน นำไปสู่ประโยชน์ของกลุ่มหรือสังคม

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ หมายถึง พฤติกรรมของผู้นำที่แสดงออก ไม่ว่าจะเป็น การมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่อเจตคติและพฤติกรรมของผู้ร่วมงานและผู้ตาม เพื่อ กระตุ้นหรือจูงใจให้เกิดพฤติกรรมให้ความร่วมมือ สร้างแรงจูงใจให้สูงขึ้น มีความพยายามมาก ขึ้น มีความพึงพอใจแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงานมากกว่าที่มีอยู่ ตระหนักในภารกิจ ส่งผลให้ องค์การ มีการพัฒนาทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและบรรลุเป้าหมายขององค์การ ผ่านการ ระบุวิสัยทัศน์ การถือถือ การยอมรับเป้าหมายของกลุ่ม การสนับสนุนเป็นรายบุคคล การ กระตุ้นทางปัญญา การเป็นแบบอย่างที่เหมาะสม และการคาดหวังผลการปฏิบัติงาน

2. การบริหารวิชาการโรงเรียน นับว่าเป็นงานที่สำคัญเสมือนเป็นหัวใจของโรงเรียนทุก ระดับ เพราะงานบริหารวิชาการเป็นงานเกี่ยวกับการพัฒนาคนใน ด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถและการคำนึงถึงของนักเรียนเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต ในสังคม งานบริหาร วิชาการจึงเป็นหัวใจของหน่วยงานการศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนต้องรับผิดชอบเป็นผู้นำ ของครูในด้านวิชาการ เพราะหน้าที่ของโรงเรียน คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ ควบคู่กับคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึง ประสงค์พร้อมทั้งอยู่ในสังคมได้อย่างมี ความสุข (เรวดี ช้อนเพชร, 2556) สำหรับ รุจิรุ ภู่อาระ (2545) คือการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุก กิจกรรมในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและ พัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตาม เป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ และ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543) การบริหารงานวิชาการ แบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ 1) มองใน ด้านกระบวนการดำเนินงาน หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการ ปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นตั้งแต่การกำหนดนโยบายการวางแผนปรับปรุงพัฒนาการ เรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอนเพื่อให้เป็นไปตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน และ 2) มองให้ด้านงาน ของสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการ ได้แก่ งานควบคุมดูแลหลักสูตร อุปกรณ์การสอน การ จัดแบบเรียน คู่มือครู การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน งานวิชาการ การวัดผลการศึกษา การ ศึกษาวิจัย การประเมินมาตรฐานสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของ สถานศึกษา

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นการบริหารกิจกรรม ทุกชนิดในสถานศึกษา หรือโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้ทางด้าน

วิชาการแก่ผู้เรียน ในด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตลอดจนการประเมินผลการสอนเพื่อให้เป็นไปตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ โดยวิธีดำเนินการดังนี้

1. ประชากร และตัวอย่างในการวิจัย ประชากร ได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน 915 คน โดยคำนวณหากลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970) ได้จำนวน 270 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้น (Strata) ตามสัดส่วน จาก 25 โรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (questionnaire) ที่มีลักษณะข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ 5 หมายถึง ปฏิบัติในระดับมากที่สุด, 4 หมายถึง ปฏิบัติในระดับมาก, 3 หมายถึง ปฏิบัติในระดับปานกลาง, 2 หมายถึง ปฏิบัติในระดับน้อย, 1 หมายถึง ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศิลปศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก เพื่อขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละโรงเรียนขยายโอกาส

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

4.2 สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Linear Regression

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ดังตารางที่ 1 – 2

ตารางที่ 1 ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม

รายการ	$\bar{x}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.50	0.49	มาก	1
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.26	0.60	มาก	2
3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	4.17	0.65	มาก	4
4. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.25	0.59	มาก	3
รวม	4.30	0.55	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$, $SD = 0.55$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($\bar{x} = 4.50$, $SD = 0.49$) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{x} = 4.26$, $SD = 0.60$) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{x} = 4.25$, $SD = 0.59$) และด้านการกระตุ้นทางปัญญา ($\bar{x} = 4.17$, $SD = 0.65$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม

รายการ	$\bar{x}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.29	0.57	มาก	3
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.31	0.58	มาก	2
3. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา	4.29	0.65	มาก	3
4. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	4.38	0.54	มาก	1
รวม	4.31	0.56	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.31$, $SD = 0.56$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก

ไปน้อย ได้แก่ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{x} = 4.38$, $SD = 0.54$) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.31$, $SD = 0.58$) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.29$, $SD = 0.57$) และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา ($\bar{x} = 4.29$, $SD = 0.65$) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพกับการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวม

รายการ	การบริหารงานวิชาการ (Y _i)		
	r	Sig.	แปลผล
ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ (X _i)	.919**	.000	มีความสัมพันธ์เชิงบวก

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีค่า Sig. เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 ยอมรับสมมติฐาน แสดงว่า ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ

รายการ	B	SE _b	Beta	t	Sig.
คงที่	.015	.125	-	.120	.905
ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X1)	.326	.050	.288	6.481	.000**
ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X2)	.285	.102	.307	2.804	.005*
ด้านการกระตุ้นทางปัญญา (X3)	-.028	.099	-.033	-.287	.775
ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล(X4)	.407	.055	.432	7.447	.000**
R = .925 ^a R ² = .855 F = 390.488 SE _{est} = .214. R ² _{adj} = .853					

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 พบว่า ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X1) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X2) และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 สำหรับตัวแปรด้านการกระตุ้นทางปัญญา (X3) ไม่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

สามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้ดังนี้ $Y_i = .326(X1) - .285(X2) + -.028(X3) - .407(X4)$

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และด้านการกระตุ้นทางปัญญา ตามลำดับ ซึ่งภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ มีความเสียสละ ท่วงเท และอุทิศตนในการทำงาน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นที่ยอมรับจากบุคลากร และมุ่งมั่นแน่วแน่ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ สามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์และความคิดที่สำคัญให้บุคลากร สอดคล้องกับแนวคิดของ Bass and Riggio

(2006) กล่าวว่า การสร้างแรงบันดาลใจ เพื่อจูงใจผู้ตามด้วยการสร้างเจตคติที่ดีและการคิดในแง่บวก และแสดงความเชื่อมั่นและแสดงให้เห็นความตั้งใจอย่างแน่วแน่ว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายได้ และงานวิจัยของ Oke, et al (2009) พบว่าผู้นำจะต้องกระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นเกิดความเข้าใจกับสิ่งที่ท้าทายในองค์กร โดยจะต้องทำให้กลุ่มผู้ตามเกิดความรู้สึกกระตือรือร้นและคาดหวังทางที่ดีเพื่อการเชื่อมระหว่างความคาดหวังกับความรับผิดชอบวิสัยทัศน์ร่วมกัน

สำหรับผลการวิจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา ตามลำดับ โดยการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลเป็นรายวิชาและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ให้ครูพิจารณาจากสมรรถนะของผู้เรียนและสมรรถนะตามหลักสูตรอย่างครอบคลุม ทั้งนี้ให้ดำเนินการวัด และประเมินผล เรียนรู้ที่หลากหลายตามสภาพจริงของผู้เรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระอนันต์ ตโมโนโท (2560) กล่าวว่า การจัดการด้านวิชาการทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่ดีจะต้องมีการวางแผนด้านวิชาการ พัฒนาการกระบวนการเรียนรู้ วัดผล และประเมินผล การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาความสามารถ ทักษะในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมระหว่างสอน และให้ผู้เรียนสืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง การออกแบบและแผนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญพัฒนาศักยภาพการสอนให้สูงขึ้นและผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการสอน นอกจากนี้ การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารมีส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์เนื้อหาของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อจัดทำหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตร หรือจัดทำหลักสูตรใหม่ใน สอดคล้องกับบริบทผู้เรียน และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการบริหารจัดการ หลักสูตรให้มีมาตรฐานและสอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา มีการปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลง หลักสูตรตามระยะเวลา

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของ

ผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับ Covey (2004) กล่าวว่า ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพสามารถส่งต่อภารมหรืออิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ โดยผู้นำที่มีบารมีต้องสร้างความชัดเจนในด้านต่างๆ ที่แสดงให้เห็นถึงคุณค่าของตนเองในทุกอิริยาบถ มีการกำหนดบทลงโทษหรือการอุทธรณ์ให้กับผู้ตาม และยึดหลัก บนความ เป็นจริง ความถูกต้องทางศีลธรรมและจริยธรรม เป็นไปในการทำงานเดียวกันกับงานวิจัยของ Oke, et al (2009) กล่าวว่า ผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพจะมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และแสดงบทบาทเป็นตัวอย่างที่น่าเคารพยกย่องและสร้างความเชื่อถือ มั่นคงในความประพฤติ กล่าวที่ยอมรับความผิดพลาดร่วมกัน และชักนำตัวเองเกี่ยวกับหลักจริยธรรม

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยค้นพบองค์ความรู้ใหม่คือ ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ (transformational leadership) ได้แก่ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีผลต่อการบริหารงานวิชาการ ที่เกิดจากการแสดงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่อเจตคติและพฤติกรรมของผู้ใต้บังคับบัญชาที่กระตุ้นพฤติกรรม ปฏิสัมพันธ์ การสร้างความร่วมมือและสร้างแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการพัฒนาองค์กรและบรรลุเป้าหมาย ส่วนการกระตุ้นทางปัญญาไม่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการ สำหรับการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา สามารถนำข้อมูลไปใช้พัฒนาตนเองให้เกิดภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพที่เหมาะสมมีศักยภาพในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ (transformational leadership) สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงเจตคติและพฤติกรรมออกต่อผู้ร่วมงานและผู้ตาม ไม่ว่าจะเป็นเป็นการมีอุดมการณ์ สร้างแรงบันดาลใจ และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ที่กระตุ้นต่อเจต

คติและพฤติกรรมของผู้ร่วมงานและผู้ตามให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เป็นการใช้ปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานในการสร้างความร่วมมือ สร้างแรงจูงใจให้สูงขึ้น มีความพยายามมากขึ้น มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากกว่าที่มีอยู่ ตระหนักในภารกิจของสถานศึกษา ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา และการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาควรแสดงพฤติกรรม เจตคติ มีปฏิสัมพันธ์ต่อครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อกระตุ้นทางปัญญา สร้างแรงจูงใจให้คณะครูให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานมากกว่าที่เป็นอยู่ หรือพัฒนาการทำงานให้ประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำแบบการเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษาเชิงเปรียบเทียบในแต่ละพื้นที่ ขนาดโรงเรียน หรือกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสอื่น
2. ควรศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกมาประกอบด้วย หรือศึกษาทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพต่อไป
3. ควรศึกษาตัวแปรอื่น เช่น บริบทของโรงเรียน สภาพแวดล้อม และพร้อมของโรงเรียนด้านทรัพยากร และด้านกายภาพ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา อนันตศรี. (2560). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอเขาสมิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดรสด. ใน *วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิระเดช สวัสดิ์ภักดิ์. (2562). การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

- พระอนันต์ ตโมโนโท (พิศาล ไพโรจน์). (2560). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สุ่มมาตรฐานสากล. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 8(2), 319-326
- รุจิ ภูสาระ. (2545). *การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: บริษัทบุ๊คพอยท์ จำกัด.
- เรวดี ช้อนเพชร. (2556). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับงานบริหารวิชาการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ล้านนา มาปลูก. (2562). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตสุตถินไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36. ใน *การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สุขุม จุสนิท. (2560). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สิทธิพร สมบูรณ์ทรัพย์. (2560). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนสมศักดิ์วิทยา ใน *การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมุท ขำนาญ. (2556). *ภาวะผู้นำทางการศึกษา ทฤษฎีและปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ระยอง: พี เอส การพิมพ์.
- อังกูร เถาว์วัลย์. (2562). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- Bass, B. M., & Avolio, B. J. (1994). *Improving Organizational Effectiveness Through Transformational Leadership*. Newbery Park, CA: Sage.
- Bass, B M. & Riggio, Ronald, E. (2006). *Transformational Leadership* (2nd ed). New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.

Covey Stephen, R. (2004). *The 8th Habit: From Effectiveness to Greatness*. New York: Simon & Schuster.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 10(3), 607-610.

Oke Adegoke., Munshi Natasha & Walumbwa Fred, O. (2009). The Influence of Leadership on Innovation Processes and Activities. *Organizational Dynamics*, 38(1), 64-72.